

Αριθμός 1624/1998

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ
ΣΤ' Ποιν. Τμήμα - σε Συμβούλιο

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές: Κωνσταντίνο Λυμπερόπουλο, Αντιπρόεδρο, Γεώργιο Αρβανίτη και Κων/νο Τζένο - Εισηγητή, Αρεοπαγίτες.

ΣΥΝΗΛΘΕ σε συμβούλιο στο Κατάστημά του στις 22 Σεπτεμβρίου 1998, με την παρουσία του Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου Αθανασίου Ανδρουλάκου (ο Εισαγγελέας είχε κώλυμα να μετάσχει) και της Γραμματέως Μηλιάς Αθανασοπούλου, για να αποφασίσει για την αίτηση των αναιρεσιδόντων - πολιτικώς εναγόντων: 1) ....., κατοίκου ..... και 2) ομόρρυθμης εταιρίας με την επωνυμία "....." και με τον διακριτικό τίτλο ".....", που εδρεύει στην ....., για αναίρεση του 1055/1998 βουλεύματος του Συμβουλίου Εφετών Αθηνών.

Με κατηγορούμενους τους: 1) ....., κάτοικο ..... και 2) ....., κάτοικο .....

Με πολιτικώς ενάγοντα τον Κων/νο Μπουντόλο, κάτοικο Αθηνών.

Την αναίρεση του παραπάνω βουλεύματος ζητούν οι αναιρεσιδόντες, για τους λόγους που αναφέρονται στις από 21 Μαΐου 1998 και 29 Μαΐου 1998 αιτήσεις τους, που καταχωρήθηκαν στο οικείο πινάκιο με αριθμό 834/1998.

Στη συνέχεια, ο παραπάνω Αντεισαγγελέας έφερε για κρίση στο Συμβούλιο τις από 21.5.1998 και 29.5.1998 αιτήσεις αναίρεσης μαζί με την σχετική ποινική δικογραφία των ανωτέρω κατηγορουμένων και την από 15.7.1998 και με αριθμό 323 έγγραφη πρόταση του Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου Άγγελου Βασιλόπουλου, με την οποία προτείνει τη μερική αναίρεση των ανωτέρω αιτήσεων αναίρεσης, στην οποία αναφέρονται τα ακόλουθα:

"Εισάγουμε κατ' άρθρο 485 παράγραφος 1 του ΚΠΔ, με τη σχετική δικογραφία, αιτήσεις αναίρεσης των πολιτικώς εναγουσών ....., κατοίκου ....., και της ομόρρυθμης εταιρίας "....." και το διακριτικό τίτλο "....." με έδρα την ....., κατά του υπ' αριθ. 1055/1998 βουλεύματος του Συμβουλίου Εφετών Αθηνών και εκθέτουμε τα εξής:

1. Το προσβαλλόμενο βούλευμα, αφού δέχτηκε τυπικά και στην ουσία τους τις υπ' αριθ. 1014/1997 και 997/1997 εφέσεις των κατηγορουμένων ....., κατοίκου ..... και ....., κατοίκου ....., αντιστοίχως, κατά του υπ' αριθ. 4033/1997 παραπεμπτικού βουλεύματος του Συμβουλίου Πλημ/κών Αθηνών, μεταρρυθμίζοντας το βούλευμα τούτο αφενός έπαυσε οριστικώς την ποινική δίωξη κατ' αυτών λόγω παραγραφής για παράβαση του άρθρου 16 του ν. 2387/1920 "περί της πνευματικής ιδιοκτησίας", όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 του ν. 4301/1929, που τελέστηκε κατ' εξακολούθηση από 16.9.1992 μέχρι 3.3.1993, και αφετέρου αποφάνθηκε ότι δεν πρέπει να γίνει κατηγορία κατ' αμφοτέρων μεν για παράβαση του άρθρου 66 παρ.1,3 εδ.α' του ν.2121/1993 "πνευματική ιδιοκτησία, συγγενικά δικαιώματα και πολιτιστικά θέματα", που τελέστηκε κατ' εξακολούθηση από 4.3.1993 μέχρι 26.1.1994 και για ....., με έδρα την ....., αντιστοίχως, κατά του παραπάνω βουλεύματος.

Ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου Άγγελος Βασιλόπουλος"

Αφού άκουσε τον παραπάνω Αντεισαγγελέα που αναφέρθηκε στην παραπάνω έγγραφη πρόταση έπειτα αποχώρησε.

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

I. Κατά τη διάταξη του άρθρου 66 παρ. 1 ν. 2121/1993 περί προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας κλπ, όποιος, χωρίς δικαίωμα και κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος νόμου ή διατάξεων των κυρωμένων με νόμο πολυμερών διεθνών συμβάσεων για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας, εγγράφει, αναπαράγει στο πρωτότυπο ή σε μετάφραση ή διασκευή, θέτει σε κυκλοφορία ή κατέχει με σκοπό θέσης σε κυκλοφορία, χρησιμοποιεί κατά παράβαση περιοριστικών όρων, παρουσιάζει στο κοινό, εκτελεί δημόσια, μεταδίδει ραδιοτηλεοπτικά κατά οποιονδήποτε τρόπο και γενικά εκμεταλλεύεται έργο που είναι αντικείμενο πνευματικής ιδιοκτησίας ή εισάγει αντίτυπα ή οργανώνει δημόσια εκτέλεση τέτοιου έργου ή προσβάλλει το δικαίωμα του πνευματικού δημιουργού να αποφασίζει για την παρουσίαση του έργου στο κοινό και να το παρουσιάζει αναλλοίωτο χωρίς προσθήκες ή περικοπές, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή ενός έως πέντε εκατομμυρίων δρχ. Κατά δε τη διάταξη της παρ. 3 εδ. α' του ίδιου άρθρου, αν το όφελος που επιδιώχθηκε ή η ζημία που απειλήθηκε από τις πράξεις των παρ. 1 και 2 είναι ιδιαίτερα μεγάλα, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή 2 έως 10 εκατομμυρίων δρχ. Περαιτέρω, στο άρθρο 10 παρ. 1 της από 6.9.1952 Παγκόσμιας Συμβάσεως της Γενεύης περί πνευματικής ιδιοκτησίας, που κυρώθηκε με το άρθρο μόνο ν.δ. 424/1982, προβλέπεται η δυνατότητα παραθέσεως αποσπασμάτων από ξένα έργα που έχουν ήδη καταστεί προσιτά στο κοινό, υπό τον όρο ότι η παράθεση είναι σύμφωνη με τα χρηστά ήθη και στο μέτρο που δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό. Τα αμέσως ανωτέρω αποτελούν ήδη περιεχόμενο του άρθρου 19 του ανωτέρω νόμου 2121/1993, που ισχύει από 4.3.1993. Με το άρθρο 72 παρ. 1 του νόμου αυτού καταργήθηκε ο ν. 2387/1920, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 4301/1929 "περί πνευματικής ιδιοκτησίας". Κατά το άρθρο 216 παρ. 1 ΠΚ, όποιος καταρτίζει πλαστό ή νοθεύει έγγραφο με σκοπό να παραπλανήσει με τη χρήση του άλλον σχετικά με γεγονός που μπορεί να έχει έννομες συνέπειες, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών, η δε χρήση του εγγράφου από αυτόν θεωρείται επιβαρυντική περίπτωση. Από τη διάταξη αυτή που αποβλέπει στην προστασία της ασφάλειας και της ακεραιότητας των εγγράφων συναλλαγών, προκύπτει ότι για τη στοιχειοθέτηση του εγκλήματος της πλαστογραφίας απαιτείται αντικειμενικώς μεν η απαρχής κατάρτιση εγγράφου από τον υπαίτιο που το εμφανίζει ότι καταρτίστηκε από άλλον, ή η νόθευση γνήσιου εγγράφου, δηλαδή η αλλοίωση της έννοιας του περιεχομένου του, η οποία μπορεί να γίνει με την προσθήκη ή εξάλειψη λέξεων, αριθμών ή σημείων, υποκειμενικώς δε δόλος που περιλαμβάνει τη γνώση και θέληση των πραγματικών περιστατικών, τα οποία απαρτίζουν την πράξη, και σκοπό το υπαιτίου να παραπλανήσει με τη χρήση του πλαστού ή νοθευμένου εγγράφου άλλον για γεγονός που μπορεί να έχει έννομες συνέπειες, δηλαδή δημιουργία, κατάργηση, μεταβίβαση δικαιώματος που προστατεύεται από το νόμο. Έγγραφο, κατά την έννοια του άρθρου 13 στοιχ. γ' ΠΚ είναι κάθε γραπτό που προορίζεται ή είναι πρόσφορο να αποδείξει γεγονός που έχει έννομη σημασία και κάθε σημείο που προορίζεται να αποδείξει ένα τέτοιο γεγονός. Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρου 386 παρ. 1 ΠΚ, όποιος με σκοπό να αποκομίσει ο ίδιος ή άλλος παράνομο περιουσιακό όφελος βλάπτει ξένη περιουσία, πείθοντας κάποιον σε πράξη, παράλειψη ή ανοχή, με την εν γνώσει παράσταση ψευδών γεγονότων σαν αληθινών ή την αθέμιτη απόκρυψη ή παρασιώπηση αληθινών γεγονότων, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών και αν η ζημία που προξενήθηκε είναι ιδιαίτερα μεγάλη, με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών. Κατά δε τη διάταξη της παρ. 3 του ίδιου άρθρου, επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δέκα ετών, αν ο υπαίτιος διαπράττει απάτες κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια. Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι για τη στοιχειοθέτηση του εγκλήματος της απάτης απαιτούνται: α) σκοπός του δράστη να περιποιήσει στον εαυτό του ή σε άλλον παράνομο περιουσιακό όφελος, όχι δε και η πραγματοποίηση του οφέλους αυτού, β) εν γνώσει παράσταση ψευδών γεγονότων ως αληθινών, από την οποία, ως παραγωγό αιτία, παραπλανήθηκε κάποιος και γ) βλάβη ξένης περιουσίας που τελεί σε αιτιώδη συνάφεια με τις παραπλανητικές ενέργειες ή παραλείψεις. Κατά το εδάφιο στ' του άρθρου 13 ΠΚ, που προστέθηκε με το άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 2408/1996, κατ' επάγγελμα τελείται το έγκλημα, όταν από την επανειλημμένη τέλεση της πράξης ή από την υποδομή που έχει διαμορφώσει ο δράστης με πρόθεση επανειλημμένης τέλεσης της πράξης,

προκύπτει σκοπός του δράστη για πορισμό εισοδήματος, ενώ κατά συνήθεια τελείται, όταν από την επανειλημμένη τέλεση της πράξης προκύπτει σταθερή ροπή του δράστη προς τη διάπραξη του συγκεκριμένου εγκλήματος ως στοιχείο της προσωπικότητας του δράστη. Εξάλλου, η κατά τα άρθρα 93 παρ. 3 του Συντάγματος και 139 ΚΠΔ απαιτούμενη ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία υπάρχει στο παραπεμπτικό βούλευμα όταν περιέχονται σε αυτό με πληρότητα, σαφήνεια και χωρίς αντιφάσεις τα πραγματικά περιστατικά που προέκυψαν από την ανάκριση και θεμελιώνουν την ύπαρξη επαρκών ενδείξεων ενοχής του κατηγορουμένου για το έγκλημα που ασκήθηκε κατ' αυτού ποινική δίωξη, οι αποδείξεις από τις οποίες προέκυψαν τα περιστατικά αυτά και οι σκέψεις και νομικοί συλλογισμοί βάσει των οποίων το Συμβούλιο έκρινε ότι από τα περιστατικά προκύπτουν ή δεν προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για την παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο. Εσφαλμένη εφαρμογή ουσιαστικής ποινικής διατάξεως υπάρχει, όταν ο δικαστής δεν υπήγαγε σωστά τα πραγματικά περιστατικά, που δέχτηκε ότι προέκυψαν, στην ουσιαστική ποινική διάταξη που εφαρμόστηκε, περίπτωση δε τέτοιας εφαρμογής, που αποτελεί λόγο αναιρέσεως κατά το άρθρο 484 παρ. 1 στοιχ. β' ΚΠΔ, υπάρχει και όταν η παραβίαση γίνεται εκ πλαγίου. Η παραβίαση αυτή υπάρχει, όταν στο πόρισμα του βουλεύματος, που περιλαμβάνεται στο συνδυασμό αιτιολογικού και διατακτικού και ανάγεται στα στοιχεία και την ταυτότητα του εγκλήματος για το οποίο πρόκειται, έχουν εμφιλοχωρήσει ασάφειες, αντιφάσεις ή λογικά κενά, με αποτέλεσμα να μην είναι εφικτός ο αναιρετικός έλεγχος της ορθής εφαρμογής της ουσιαστικής ποινικής διατάξεως, οπότε η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση. Στην προκειμένη περίπτωση το Συμβούλιο Εφετών Αθηνών, με το προσβαλλόμενο βούλευμά του, όπως από αυτό προκύπτει δέχτηκε τυπικά και κατ' ουσίαν τις 1014/21.11.1997 και 997/17.11.1997 εφέσεις των ήδη αναιρεσιβλήτων ..... και ..... και, μεταρρυθμίζοντας το εκκαλούμενο 4033/1997 βούλευμα του Συμβουλίου Πλημ/κών Αθηνών, α) έπαυσε, οριστικά την ποινική δίωξη κατά των εκκαλούντων για παράβαση του ν. 2387/1920, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 4310/1929 "περί πνευματικής ιδιοκτησίας", πράξη που εφέρετο τελεσθείσα στην Αθήνα και κατά το χρονικό διάστημα 16.9.1992 μέχρι 3.3.1993 σε βάρος των εφεσιβλήτων ήδη αναιρεσιβλήτων "....." και ..... - ".....", β) αποφάνθηκε ότι δεν πρέπει να γίνει κατηγορία κατά των δύο εκκαλούντων 1) για παράβαση του νόμου περί πνευματικής ιδιοκτησίας κατ' εξακολούθηση (ν. 2121/1993 άρθρα 1, 2, 3 και 66 παρ. 1 και 3 εδ. πρώτο) και 2) διακεκριμένη απάτη κατ' εξακολούθηση, πράξεις φερόμενες ως τελεσθείσες από αυτούς, κατά το διάστημα από 3.3.1993 μέχρι 26.1.1994 ο πρώτος και στις 7 και 16.4.1994 η δεύτερη, σε βάρος των ανωτέρω παθόντων και γ) κατά του πρώτου εκκαλούντος για διακεκριμένη πλαστογραφία μετά χρήσεως πράξεις που τελέστηκαν στις 22.11.1991 η πλαστογραφία και 22.12.1993 η χρήση σε βάρος της παθούσας - εγκαλούσας Σύλβιας Παπαδοπούλου. Το Συμβούλιο Εφετών, για τη θεμελίωση της ανωτέρω κρίσης του με δικές του σκέψεις και με αναφορά στην εισαγγελική πράξη, δέχτηκε στο αιτιολογικό του, κατά την ανέλεγκτη κρίση του και με βάση τα αποδεικτικά μέσα που αναφέρει κατά κατηγορίες, ότι προέκυψαν τα ακόλουθα περιστατικά: Ο εκ των εκκαλούντων - αναιρεσιβλήτων ..... είναι καθηγητής της ..... στο Τμήμα ..... (.....) και ο άλλος εκκαλών, ο ....., διαχειριστής της Ομόρρυθμης Εταιρίας "..... - ....." με έδρα την ..... Ο πρώτος επιμελήθηκε και η δεύτερη εξέδωσε το βιβλίο με τον τίτλο "....." με σκοπό να πωληθεί στο Δημόσιο για διάθεση στους φοιτητές του ..... Το φερόμενο ως κλεψίτυπο ως άνω βιβλίο απαρτίζεται από τρία μέρη. Το πρώτο και το δεύτερο αποτελούν πιστή αντιγραφή των κειμένων των μεταφρασμένων στην ελληνική γλώσσα βιβλίων των αλλοδαπών συγγραφέων ..... και ..... με τους τίτλους "....." και ".....", αντίστοιχα. Το τρίτο μέρος του βιβλίου αυτού, με κείμενα και φωτογραφίες που αναφέρονταν στους πρώτους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1896 οργανώθηκε με φροντίδα του κατηγορουμένου ..... Το βιβλίο αυτό θα διενέμετο στους φοιτητές του ..... ως βοηθητικό εγχειρίδιο για το μάθημα της ..... που διδάσκει στη Σχολή αυτή ο εκκαλών ..... Προς τούτο, σύμφωνα με την Φ/4141/133/1401/1984 απόφαση του Υπουργού Παιδείας έπρεπε να υποδειχθεί από τον διδάσκοντα καθηγητή, τον ..... και να εγκριθεί από τον οικείο Τομέα και Τμήμα του Πανεπιστημίου. Τέτοιες εγκριτικές αποφάσεις λήφθηκαν μόνο για τα ακαδημαϊκά έτη 1991 - 1992 και 1992-1993 στις 7.4.1992 και 16.4.1992, μετά δε τη διαβίβασή τους στην Πρυτανεία του Πανεπιστημίου και εκείθεν στο Υπουργείο Παιδείας, διανεμήθηκε στους φοιτητές το εν λόγω

βιβλίο, που εκτυπώθηκε άπαξ μόνο το Μάρτιο 1992 από την εκδοτική εταιρία του κατηγορουμένου ..... Ειδικότερα, διανεμήθηκαν κατά το πρώτο ακαδημαϊκό έτος 650 και κατά το επόμενο 673 αντίτυπα αυτού. Η διανομή του έληξε οπωσδήποτε περί το πρώτο δίμηνο του έτους 1993, αφού κατά το χρονικό αυτό διάστημα οι φοιτητές είχαν εξεταστική περίοδο και η διανομή του βιβλίου είχε προηγηθεί. Για το ακαδημαϊκό έτος 1993-1994 το βιβλίο αυτό δεν εγκρίθηκε από τη Συνέλευση του οικείου Πανεπιστημιακού Τομέα και τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος, ούτε αγοράστηκε από το Δημόσιο, ούτε διανεμήθηκε στους φοιτητές. Επομένως, δεν προέκυψε ότι τελέστηκε από τους κατηγορουμένους μετά την 4.3.1993, οπότε άρχισε να ισχύει ο ν. 2121/1993, πράξη από τις αναφερόμενες στο άρθρο 1 του νομοθετήματος αυτού και που συνιστά παράβαση των περί πνευματικής ιδιοκτησίας διατάξεων. Περαιτέρω, από κανένα αποδεικτικό στοιχείο δεν επιβεβαιώνεται ότι ούτοι πώλησαν ή εξέθεσαν προς πώληση στο ελεύθερο εμπόριο το βιβλίο δια των βιβλιοπωλείων της εκδοτικής εταιρίας του εξ αυτών ..... και άλλων, αφού δεν προσκομίστηκε ούτε μία απόδειξη αγοράς ενός έστω αντιτύπου αυτού από οποιοδήποτε βιβλιοπωλείο. Αλλά και διότι, αφού η αναιρεσείουσα εταιρία "....." ζήτησε και πέτυχε τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων σε βάρος του ....., που συνίσταντο, μεταξύ των άλλων, στην προσωρινή κατάσχεση του κλεψίτυπου βιβλίου, όταν επιχειρήσε να εκτελέσει τη σχετική υπ' αριθ. 1692/1994 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, δεν ανεύρε προς κατάσχεση μέχρι της 10.7.1995, ούτε και μεταγενεστέρως, ούτε ένα αντίτυπο του βιβλίου τόσο στα βιβλιοπωλεία της εταιρίας του ..... ή σε οποιοδήποτε άλλο βιβλιοπωλείο τρίτου, το οποίο είχε προσφάτως πωληθεί ή ήταν εκτεθειμένο προς πώληση. Μόνο δε μετά την προσκόμιση της από 20.2.1995 υπεύθυνης δηλώσεως του ....., επί εντύπου του άρθρου 8 του ν. 1599/1986, προς το Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών, στο οποίο συνεζητείτο τότε αίτηση ανακλήσεως του ..... της πιο πάνω αποφάσεως, με την οποία βεβαίωνε ότι υπήρχαν αποθηκευμένα στο εργοστάσιο της εταιρίας του, που βρίσκεται στον ....., όσα αντίτυπα του βιβλίου είχαν παραμείνει αδιάθετα από την αρχική έκδοση του Μαρτίου 1992 και δη 270 περίπου, κατασχέθηκαν αυτά, που τελικώς ήσαν 197, δυνάμει της υπ' αριθ. 10/10.7.1995 εκθέσεως του Δικαστικού Επιμελητή ..... Αλλ' από κανένα αποδεικτικό στοιχείο δεν προέκυψε ότι η αποθήκευση αυτών απέβλεπε σε μελλοντική διάθεσή τους, πολύ περισσότερο διότι δεν είχε παραμείνει μυστική, αλλ' αυτοβούλως γνωστοποιήθηκε από το ....., ο οποίος είχε δηλώσει σε προγενέστερη επίσκεψη του κατασχόντος Δικαστικού Επιμελητή εντός του στην οδό ..... βιβλιοπωλείου της εταιρίας του ότι τα αδιάθετα αντίτυπα του βιβλίου της μοναδικής εκδόσεως του έτους 1992 βρίσκονταν μόνιμως αποθηκευμένα στο εργοστάσιο αυτής, όπου και κατασχέθηκαν. Και είναι γεγονός ότι υπάρχει μια διαφορά 73 αντιτύπων του βιβλίου μεταξύ της υπεύθυνης δηλώσεως του ..... και της εκθέσεως κατασχέσεως. Εντεύθεν, όμως, δεν δημιουργείται βάσιμη ένδειξη παραβάσεως του ν. 2121/1993 από τους κατηγορουμένους, που τελέστηκε κατά πολύ μεταγενέστερο χρονικό διάστημα (20.2.1995 έως 10.7.1995) από εκείνο του κατηγορητηρίου. Επιπροσθέτως, διότι στην από 20.2.1995 υπεύθυνη δήλωση του ..... γίνεται λόγος ότι η πρώτη και μοναδική εκτύπωση του έτους 1992 αφορούσε 1600 περίπου αντίτυπα του βιβλίου, δεδομένου δε ότι ήταν επακριβώς προσδιορισμένος ο αριθμός των αντιτύπων αυτού, που διατέθηκαν στους φοιτητές μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου 1993 με δαπάνη του Δημοσίου, ήτοι ανερχόταν σε 1323, προσδιορίστηκε σ'αυτή κατά προσέγγιση ο αριθμός των αποθηκευμένων και μη διατεθέντων αντιτύπων στον υποθετικό αριθμό 270, όπως υποδηλώνει η χρήση της λέξεως "περίπου". Εξάλλου, το βιβλίο, με το συγκεκριμένο συνθετικό περιεχόμενό του, απευθυνόταν μόνο στους φοιτητές του ..... και δεν είχε ζήτηση ή περαιτέρω απήχηση στο κοινό, αφού δε δεν είχε εγκριθεί η διάθεση αυτού στους φοιτητές κατά τα ακαδημαϊκά έτη 1993-1994 και 1994-1995 με δαπάνη του Δημοσίου, ούτε είχε περιληφθεί στο διδακτικό πρόγραμμα του ....., δεν είναι νοητή η απόκτησή του από φοιτητές με πληρωμή και μάλιστα κατά το απώτερο χρονικό διάστημα από 20.2.1995 έως 10.7.1995, όταν μάλιστα βρισκόταν ήδη σε εξέλιξη η αστική και ποινική αντιδικία μεταξύ κατηγορουμένων και αναιρεσειουσών, πολύ δε περισσότερο όταν είχε προηγηθεί η ως άνω υπεύθυνη δήλωση του ....., η οποία λογικώς απέκλειε κάθε προσπάθεια διάθεσης των αποθηκευμένων αντιτύπων αυτού. Πέραν αυτών, κατά την έκπαιι ισχύουσα νομοθεσία η καθ' οιονδήποτε τρόπο εκμετάλλευση του έργου του πνευματικού δημιουργού γίνεται με την άδεια αυτού ή του εκδοχέως

των δικαιωμάτων του. Όταν ο ..... αποφάσισε να συμπεριλάβει στο βιβλίο τα συγκεκριμένα έργα των αλλοδαπών συγγραφέων ..... και ....., η συνέκδοση των οποίων από αθλητικής και κοινωνιολογικής απόψεως είχε κάποιο νόημα και εισήγγε ένα επιστημονικό προβληματισμό, πάνω στον οποίο θα μπορούσαν οι φοιτητές να λάβουν θέση και να εκφράσουν απόψεις, αφού το ένα τασσόταν υπέρ και το άλλο εναντίον του αθλήματος του ποδοσφαίρου, απευθύνθηκε στις εκδοτικές επιχειρήσεις, που είχαν εκδώσει τα βιβλία αυτά στην Ελλάδα σε μετάφραση, και ζήτησε την άδεια να χρησιμοποιήσει το περιεχόμενό τους, έχοντας την πεποίθηση ότι αυτές είναι οι κατ' εκχώρηση δικαιούχοι των πνευματικών δικαιωμάτων των δημιουργών τους. Και πραγματικά, η αναιρεσεύουσα εταιρία ".....", δυνάμει της από 1.5.1982 συμβάσεως με την εταιρία του Λονδίνου ".....", η οποία είχε τα πνευματικά δικαιώματα επί του έργου του συγγραφέα ..... με τον τίτλο ".....", που ανανεώθηκε στις 17.11.1993, είχε αποκτήσει το αποκλειστικό δικαίωμα εκδόσεως, αναπαραγωγής και διαθέσεως αυτού στην Ελλάδα σε μετάφραση, που έγινε βάσει της από 4.6.1982 συμβάσεως από το δημοσιογράφο ....., και έκτοτε κυκλοφορεί. Επίσης, κυκλοφορεί στην Ελλάδα από το έτος 1978 σε μετάφραση του ..... το βιβλίο του συγγραφέα ..... με τον τίτλο ".....", του οποίου το δικαίωμα εκδόσεως και εκμεταλλεύσεως σε μετάφραση στην ελληνική γλώσσα είχε τότε αποκτήσει ατύπως η αναιρεσεύουσα ..... Δεν είναι ακριβώς γνωστό τι ζήτησε ο ..... από τις πιο πάνω εκδοτικές επιχειρήσεις, πάντως η απάντηση αμφοτέρων ήταν καταφατική. Ειδικότερα, η αναιρεσεύουσα εταιρία ".....", εφοδίασε αυτόν με την από 17.11.1991 επιστολή, με την οποία του έδιδε την άδεια και το δικαίωμα να συμπεριλάβει στο υπό έκδοση βιβλίο του "μέρος ή μέρη" από το βιβλίο "....." χωρίς απαίτηση, οικονομική ή άλλη. Εδώ ακριβώς εντοπίζεται η διένεξή τους, αφού η αναιρεσεύουσα υποστηρίζει ότι η άδεια αφορούσε τμήματα μόνο του αλλοδαπού βιβλίου και όχι ολόκληρο, όπως έπραξε ο ..... στο βιβλίο του, ο δε τελευταίος ότι κατά τις προφορικές τους συμφωνίες η αναιρεσεύουσα δεν ενδιαφερόταν αν θα περιλαμβανόταν μέρος ή ολόκληρο το κείμενο του βιβλίου στο δικό του και η μόνη της αντίρρηση ήταν να μη συμπεριληφθεί σ' αυτό το φωτογραφικό υλικό του αλλοδαπού βιβλίου, που ήταν μεγάλο και λίαν αξιόλογο, επιθυμία την οποία ούτως σεβάστηκε. Το εκκληθέν βούλευμα και οι αποφάσεις των πολιτικών δικαστηρίων (υπ' αριθ. 1692/1994 του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών και 66/1995 του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, που απέρριψε αίτηση του ..... περί ανακλήσεως της πρώτης) δέχτηκαν την άποψη της αναιρεσεύουσας με τη σκέψη ότι δεν είχε νόημα η χορήγηση απ' αυτήν αδείας χρησιμοποίησεως ολόκληρου του κειμένου του βιβλίου του αλλοδαπού συγγραφέα, αφού η ίδια το εξέδιδε και το πωλούσε, δε θα συμφωνούσε δε στην έκδοσή του χωρίς αμοιβή από άλλον, που θα μπορούσε να την ανταγωνίζεται. Όμως, αυτό το επιχείρημα αναιρείται από το γεγονός ότι το υπό έκδοση βιβλίο του ..... δεν επρόκειτο να κάμει εμπορική σταδιοδρομία, αλλά θα κυκλοφορούσε σε περιορισμένο αριθμό αντιτύπων, που θα διανέμονταν στους διαιτητές του ..... ως βοήθημα, όπως και έγινε. Εκτός αυτού, ήταν περιττή η παροχή αδείας προς το ..... για τη χρήση μικρών μόνο αποσπασμάτων του αλλοδαπού βιβλίου, εκτάσεως 3-4 το πολύ σελίδων, όπως οριοθετεί το ζήτημα η αναιρεσεύουσα. Καθόσον, παρά τη φαινομενικά αντίθετη διατύπωση του άρθρου 9 εδ. α' του προϊσχύσαντος ν. 2387/1920, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 του ν. 4301/1929, γινόταν παγίως δεκτό ότι ήταν επιτρεπτή η παράθεση αποσπασμάτων από αλλότριο έργο, χωρίς την άδεια του δικαιούχου του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, υπό τον όρο ότι αναφερόταν η πηγή του αποσπάσματος, αν υπήρχε σ' αυτό, και η παράθεση γινόταν προς ενίσχυση ίδιας γνώμης ή προς άσκηση κριτικής κατά της γνώμης άλλου, με τη συνδρομή δε και ορισμένων δευτερευουσών προϋποθέσεων περί την έκταση του αποσπάσματος, που έπρεπε να είναι μικρή. Η θεωρητική και νομική θεμελίωση του περιορισμού γινόταν παλαιότερα με τις περί καταχρήσεως δικαιώματος διατάξεις, που κατέλυαν το δικαίωμα του πνευματικού δημιουργού να ζητήσει προστασία υπό τις παραπάνω συνθήκες, κατόπιν με βάση το άρθρο 10 παρ. 1 της Παγκόσμιας Συμβάσεως περί πνευματικής ιδιοκτησίας, που υπογράφηκε στη Γενεύη στις 6.9.1952 και κυρώθηκε με το άρθρο μόνο του ν.δ. 4254/1982, το οποίο ρητώς προβλέπει τη δυνατότητα παραθέσεως αποσπασμάτων από ξένα έργα, που έχουν ήδη καταστεί προσιτά στο κοινό, υπό τον όρο ότι η παράθεση είναι σύμφωνη με τα χρηστά ήθη και στο μέτρο, που δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό, ήδη δε αυτά προβλέπονται σαφώς και απεριφράστως στο άρθρο 19 του ισχύοντος ν. 2121/1993. Επομένως, όταν ο ..... ζήτησε την

άδεια από τον εκπρόσωπο της αναιρεσείουσας εταιρίας ....., γνώριζαν αμφότεροι ότι δεν διαπραγματεύονται για την παροχή αδειάς χρήσεως αποσπασμάτων του αλλοδαπού βιβλίου, την οποία ο ..... δεν είχε ανάγκη κατά τα προεκτεθέντα, αλλά για κάτι περισσότερο, που αφορούσε είτε ολόκληρο το βιβλίο είτε μεγάλα μέρη αυτού, που δε μπορούσαν να θεωρηθούν αποσπάσματα κατά την έννοια των περί πνευματικής ιδιοκτησίας διατάξεων. Και οι μετέπειτα ενέργειές του μαρτυρούν την έκταση της παραχωρήσεως, όπως είχε συμφωνηθεί και ο ίδιος την είχε αντιληφθεί. Πράγματι, ο ..... δεν εμφανίστηκε ως συγγραφέας του βιβλίου, αλλ' ως έχων την επιμέλεια της εκδόσεως αυτού, πράγμα που υποδηλώνει ότι δε συνεισέφερε σ' αυτό ίδιο συγγραφικό έργο, έστω παραθέτοντας μικρά ή μεγάλα αποσπάσματα από το έργο του αλλοδαπού συγγραφέα, αλλ' ότι φρόντισε να περιληφθεί ορθώς στο βιβλίο το έργο του συναδέλφου του αυτού. Άλλωστε, αυτά τα δήλωσε ο ίδιος απεριφράστως στα πανεπιστημιακά όργανα (Συνέλευση Τομέα και Γενική Συνέλευση του Τμήματος που επρόκειτο να εγκρίνουν ή όχι την προμήθεια του βιβλίου, προκύπτουν δε ευθέως από την εγκριτική της προμηθείας απόφαση για το ακαδημαϊκό έτος 1991-1992, στην οποία συγγραφείς του βιβλίου ήσαν ο ....., ο ..... και ο ίδιος, που είχε συγγράψει το τρίτο μέρος του, αλλά και προς κάθε αναγνώστη αυτού, αφού και σ' αυτό γράφηκαν τα ίδια στην οικεία θέση. Αναφορικός με την αναιρεσείουσα ....., με την από 22.11.1991 επιστολή της προς το ..... έδωσε σ' αυτόν το δικαίωμα χωρίς καμιά αμοιβή της, να συμπεριλάβει στο υπό έκδοση βιβλίο του μέρος ή και το σύνολο του αλλοδαπού βιβλίου με τον τίτλο ".....", η δε επιστολή αυτή δεν είναι πλαστή. Ειδικότερα τώρα, καθόσον αφορά την πλαστότητα της επιστολής αυτής της ....., το Συμβούλιο δέχεται ότι από αυτά, ως άνω, αποδεικτικά στοιχεία, την υπογραφή και τη σφραγίδα έθεσε η ίδια η ..... Συγκεκριμένα, δέχτηκε ότι το κείμενο της από 22.11.1991 επιστολής έγραψε και η ως μάρτυρας εξετασθείσα Καθηγήτρια ..... με υπαγόρευση της ....., η οποία και την υπέγραψε και έθεσε τη σφραγίδα της, αφού πρώτα την επιστολή αυτή διάβασε η ίδια (.....). Εξάλλου, καθόσον αφορά το αξιόποιο αδίκημα της απάτης, ως προς το τμήμα του βιβλίου που ήταν εκδότης η ....., δεν μπορεί να γίνει λόγος, δεδομένου ότι η τελευταία είχε τα πνευματικά δικαιώματα επί του βιβλίου του ..... και με την ανωτέρω επιστολή της είχε παραχωρήσει το δικαίωμα στους ..... και ..... να περιληφθεί ολόκληρο το τμήμα του βιβλίου ".....". Το ίδιο ισχύει και για το τμήμα του ίδιου βιβλίου που αποτελεί αντιγραφή του βιβλίου του ..... αφού, όπως δέχεται το βούλευμα μετά την έγγραφη από 17.11.1991 επιστολή του, με προφορικές συνεννοήσεις, επέτρεψε ο ..... να περιληφθεί στο βιβλίο το κείμενο όχι όμως και το φωτογραφικό υλικό, πράγμα που έγινε σεβαστό από τον ..... Ο τελευταίος δεν εμφανίστηκε στο ..... και την Συνέλευση των Καθηγητών ως συγγραφέας, αλλά ως επιμελητής της εκδόσεως και ως συγγραφέας δήλωσε για το πρώτο και δεύτερο μέρος του βιβλίου των ..... και .....

Κατ' ακολουθίαν, το Συμβούλιο Εφετών, που υπό τις ανωτέρω παραδοχές του αποφάνθηκε ότι δεν πρέπει η κατηγορία κατά των κατηγορουμένων αναιρεσιβλήτων για τις πράξεις α) της παραβάσεως του άρθρου 66 παρ. 1 και 3 εδ. πρώτον. 2121/1993 περί πνευματικής ιδιοκτησίας που φέρεται ότι τελέστηκε κατ' εξακολούθηση το χρονικό διάστημα από 14.12.1993 μέχρι 21.1.1994 και για την αξιόποινη πράξη της διακεκριμένης απάτης κατ' εξακολούθηση και κατά των δύο κατηγορουμένων - αναιρεσιβλήτων και β) της διακεκριμένης πλαστογραφίας με χρήση του πλαστού κατά του κατηγορουμένου αναιρεσιβλήτου ....., για έλλειψη αποχρωσών ενδείξεων, διέλαβε την απαιτούμενη από τα άρθρα 93 παρ. 3 του Συντάγματος και 139 ΚΠΔ ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία, ορθώς δε ερμήνευσε και εφάρμοσε τις ανωτέρω διατάξεις ουσιαστικού ποινικού δικαίου, τις οποίες ούτε εκ πλαγίου παραβίασε και δεν εστέρησε το προσβαλλόμενο βούλευμα νόμιμης βάσης. Πρέπει δε να απορριφθούν ως αβάσιμοι οι σχετικοί λόγοι της από 21.5.1998 αναίρεσης της πολιτικώς ενάγουσας ..... και οι πρώτος και δεύτερος λόγοι της 29.9.1998 αναίρεσης της πολιτικώς ενάγουσας εταιρίας "..... - .....". Ας σημειωθεί ότι το βούλευμα δεν προσβάλλεται με τις αναιρέσεις κατά το μέρος που έπαυσε οριστικά τη δίωξη κατά των κατηγορουμένων, λόγω παραγραφής, για την πράξη της παράβασης του ν. 2387/1920, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 4301/1929 που φέρεται ότι τελέστηκε κατά το χρονικό διάστημα από 16.9.1992 μέχρι 3.3.1993. Εξάλλου, κατά τα άρθρα 111, 112 και 113 του ΠΚ, όπως το τελευταίο

ισχύει ήδη, το αξιόποινο εξαλείφεται με την παραγραφή, η οποία προκειμένου περί πλημμελημάτων, είναι πέντε έτη, αρχομένη από την ημέρα που τελέσθηκε η αξιόποινη πράξη, η προθεσμία δε αυτής αναστέλλεται για όσο χρόνο διαρκεί η κύρια διαδικασία και ώσπου να γίνει αμετάκλητη η καταδικαστική απόφαση, όχι όμως πέρα από τα τρία έτη. Εάν, όμως, δεν έχει αρχίσει ακόμη η κύρια διαδικασία (η οποία αρχίζει από της επιδόσεως στον κατηγορούμενο της κλήσεως ή του κλητηρίου θεσπίσματος για το ακροατήριο του αρμοδίου δικαστηρίου), η παραγραφή είναι πενταετής. Από τις διατάξεις αυτές σε συνδυασμό με εκείνες των άρθρων 310 παρ. 1β', 511 και 514 του ΚΠΔ, προκύπτει ότι η παραγραφή, ως θεσμός δημοσίας τάξεως, όχι μόνο μπορεί να προταθεί από τον κατηγορούμενο με νομότυπη και εμπρόθεσμη (παραδεκτή) αίτηση αναιρέσεως, αλλά εξετάζεται και αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο σε κάθε στάση της ποινικής διαδικασίας. Ο δε Άρειος Πάγος, διαπιστώνοντας την συμπλήρωση της παραγραφής, οφείλει να αναιρέσει την απόφαση και να παύσει οριστικώς την ποινική δίωξη, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 370 εδ. β' ΚΠΔ, αρκεί η αίτηση αναιρέσεως να έχει ασκηθεί παραδεκτά και να περιέχεται σ' αυτήν τουλάχιστον σαφής και ορισμένος από τους αναφερομένους στο άρθρο 510 του ΚΠΔ, χωρίς συγχρόνως να απαιτείται αυτός να είναι και βάσιμος. Τέλος, το έγκλημα της παραβάσεως των άρθρων 66 παρ. 1 και 3 εδ. πρώτο ν. 2121/1993, τιμωρούμενο με ποινή φυλάκισης είναι πλημμέλημα. Στην προκειμένη περίπτωση, με το προσβαλλόμενο βούλευμα κρίθηκε ότι κατά των ανωτέρω κατηγορουμένων - αναιρεσιβλήτων δεν πρέπει να γίνει κατηγορία για παράβαση της ανωτέρω διατάξεως που τελέστηκε κατ' εξακολούθηση από 4.3.1993 μέχρι 18.12.1994. Συνεπώς η πράξη αυτή υπέκυψε σε παραγραφή και πρέπει να παύσει οριστικώς η ποινική δίωξη και να αναιρεθεί κατά το μέρος αυτό το προσβαλλόμενο βούλευμα.

Από τη διάταξη του άρθρου 57 παρ. 1 ΚΠΔ που ορίζει ότι αν κάποιος έχει καταδικασθεί αμετάκλητα ή αθωωθεί ή έχει παύσει η ποινική δίωξη εναντίον του, δεν μπορεί να ασκηθεί πάλι σε βάρος του δίωξη για την ίδια πράξη, ακόμη και αν δοθεί σ' αυτή διάφορος χαρακτηρισμός, προκύπτει ότι για την ύπαρξη ουσιαστικού δεδικασμένου που οδηγεί στην κήρυξη της δεύτερης ποινικής ως απαράδεκτης απαιτούνται: α) αμετάκλητη δικαστική απόφαση που αποφαίνεται για τη βασιμότητα ή όχι της κατηγορίας ή παύει οριστικά την ποινική δίωξη ή την κηρύσσει απαράδεκτη, β) ταυτότητα προσώπων. Στην προκειμένη περίπτωση, η εκ των αναιρεσειουσών εταιρία "ΟΔ. .... - .....", με τον τρίτο λόγο αναιρέσεως αποδίδει στο προσβαλλόμενο βούλευμα ότι παραβίασε το δεδικασμένο που προέκυψε από το 532/1997 αμετάκλητο βούλευμα που, επί ποινικής δίωξης που ασκήθηκε, απάλλαξε τον ..... της κατηγορίας για απάτη στο δικαστήριο σε δίκη ασφαλιστικών μέτρων και με το οποίο κρίθηκε ότι ο ..... δεν διέπραξε απάτη. Υπό τα περιστατικά όμως αυτά δεν ιδρύεται δεδικασμένο, γιατί δεν υπάρχει ταυτότητα πράξεως και προσώπου ούτε πρόκειται για το απαράδεκτο της ασκηθείσης σε βάρος των ήδη κατηγορουμένων - αναιρεσιβλήτων ποινικής δίωξης. Συνεπώς, ο σχετικός λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αναιρεί εν μέρει το 1055/1998 βούλευμα του Συμβουλίου Εφετών Αθηνών και παύει οριστικά την ποινική δίωξη κατά των κατηγορουμένων ..... και ..... για κατ' εξακολούθηση παράβαση του άρθρου 66 παρ. 1 και 3 εδ. α' ν. 2121/1993 που φέρεται ότι τελέστηκε από αυτούς στην ..... κατά το διάστημα από 4.3.1993 μέχρι 18.12.1993 σε βάρος α) της εταιρίας με την επωνυμία "....." και β) της .....

Απορρίπτει κατά τα λοιπά τις από 21.5.1998 και 29.5.1998 αιτήσεις των α) ..... και β) της εταιρίας ".....", για ανάρτηση του 1055/1998 βουλεύματος του Συμβουλίου Εφετών Αθηνών. Και καταδικάζει καθεμία από τις αναιρεσειούσες στα δικαστικά έξοδα εκ δραχμών εβδομήντα χιλιάδων (70.000).

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 11 Νοεμβρίου 1998. Και Εκδόθηκε στην Αθήνα στις 18 Δεκεμβρίου 1998.

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ